

Stąd mój ród – historie naszych rodzin

Przygotowywany od lutego 2010 roku projekt edukacyjno-historyczny „Stąd mój ród” miał swój finał 29 maja br. Współorganizatorami przedsięwzięcia był Zespół Szkół w Targowej Górze oraz WTG „Gniazdo”, przy wielkiej przychylności władz samorządowych gminy Nekla. Trzykrotnie przedstawiciele WTG „Gniazdo” spotkali się na dwugodzinnych prelekcjach i warsztatach genealogicznych z młodzieżą, która poznawała tajniki pracy badacza rodzinnej historii. Efektem tych spotkań były piękne drzewa genealogiczne prezentowane na specjalnej wystawie.

Podczas rozmów z dyrektorką szkoły p. Hanną Migdalską i proboszczem, ks. Sławomirem Stronką zaproponowano aby przy okazji realizacji projektu zająć się również innymi aspektami historii regionalnej, przedstawić postaci historyczne, związane w przeszłości z Targową Górką i najbliższą okolicą.

Zdecydowano również przy okazji realizacji naszego projektu zadbać o miejsca wiecznego spoczynku rodzin związanych z regionem, a więc Karśnickich i Karłowskich oraz ufundować tablice upamiętniające te rody. Dotychczas informowały o nich tylko krótkie napisy z nazwiskami. Teraz turysta odwiedzający Targową Górkę dowie się więcej o spoczywających w nich osobach. Upływ czasu spowodował, że stan techniczny grobowców pozostawiał wiele do życzenia. Aby temu zapobiec pozyskaliśmy sponsorów, dzięki którym odzyskały dawną świetność. Przeprowadzono gruntowny remont grobowca Karłowskich, renowację grobowca Karśnickich, ufundowano dwie tablice, upamiętniające dwa rody oraz granitowy katafalk do kaplicy przedpogrzebowej w grobowcu Karłowskich. Wydano również okolicznościową publikację.

Na bliższe poznanie zasługują sylwetki osób, które zapisały się w historii Wielkopolski a nie są powszechnie znane. Należą do nich: patron szkoły gen. Antoni Amilkar Kosiński, współtwórca Legionów Polskich we Włoszech; inż. Karol Karśnicki, uczestnik powstania listopadowego, działacz gospodarczy i społeczny w Wielkopolsce – właściciel sąsiednich Mypek, Arrigo Boito – przyrodni brat Tekli Karśnickiej, znany w Europie kompozytor i autor librett operowych. W Targowej Górze, w rodzinie dzierżawcy majątku, urodził się Telesfor Napoleon Urbanowski – późniejszy inżynier, współpracujący z Hipolitem Cegielskim, właściciel fabryki maszyn, inicjator budowy kościoła p.w. Matki Boskiej Bolesnej na poznańskim Łazarzu.

Ciekawa jest historia rodziny Stanisława i Stefanii z Braunków Karłowskich z Mypek, którzy po śmierci Karola Karśnickiego dzierżawili majątek, a w 1890 roku stali się jego właścicielami. Ich syn Franciszek po odzyskaniu niepodległości dzierżawił od skarbu państwa trzykrotnie większy od rodzinnego, majątek w Podstolicach. Po śmierci rodziców majątek w Mypekach przejął młodszy syn Tadeusz. Dwie córki Stanisława i Stefanii Maria i Izabella poślubiły braci: Stanisława i Józefa Madalińskich z Dębicza. Ciekawostką jest fakt, że korzenie znanej polskiej aktorki Małgorzaty Braunek tkwią w naszej ziemi. Jej dziadek, Józef Hilary Braunek z Zielnik pod Środą był rodzonym bratem Stefanii z Braunków Karłowskiej. Nie kończą się na tym ciekawe związki rodzinne. Stryjeczną siostrą Stanisława Karłowskiego była wyniesiona na ołtarze przez Jana Pawła II w 1997 roku błogosławiona Maria Karłowska – założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

Zakończenie inscenizacji „Wędrówką życie jest człowieka”, fot. A. Kaczmarek

Jej relikwie zostały, staraniem ks. Sławomira Stronki, sprowadzone do kościoła w Targowej Górcie. Z rodziną Madalińskich i Karłowskich związany jest Adam Karwowski – znany polski encyklopedysta, który przez kilkadziesiąt lat kierował zespołem redagującym Popularną Encyklopedię PWN. Był on, podobnie jak 30 innych potomków Karłowskich, Braunków i Madalińskich obecny na uroczystościach 29 maja w Targowej Górcie. Przybyli również potomkowie, reprezentujący rodzeństwo bł. Marii Karłowskiej. Przygotowana została specjalna publikacja historyczna, zawierająca opowieści o ludziach i rodach, związanych z Targową Górką, Mystkami i Dębiczem. Jej prezentacja odbyła się podczas uroczystości.

29 maja 2010 roku o godz. 10.00 w Targowej Górcie odbyła się uroczystość religijno-historyczna. Podczas mszy św. sprawowanej przez Wikariusza Generalnego Archidiecezji Gnieźnieńskiej biskupa dr. Wojciecha Polaka, w intencji dawnych i współczesnych mieszkańców parafii, nastąpiło wprowadzenie relikwii bł. Marii Karłowskiej, a po jej zakończeniu – poświęcenie tablic pamiątkowych.

Druga część uroczystości, związana z podsumowaniem projektu, odbyła się na terenie szkoły. Nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu na najciekawsze drzewa genealogiczne uczniów, promocja okolicznościowej publikacji, część artystyczna pt. „Wędrówką życie jest człowieka”. Można było zwiedzić wystawę prezentującą nagrodzone prace uczniów oraz historię ludzi i miejsc, związanych z Targową Górką i najbliższą okolicą. Nad uroczystościami patronat honorowy objęli: Wikariusz Generalny Archidiecezji Gnieźnieńskiej biskup dr Wojciech Polak; Wielkopolska Kurator Oświaty Elżbieta Walkowiak oraz Starosta Wrzesiński Dionizy Jaśniewicz.

Przygotowaniami uroczystości w dniu 29 maja 2010 roku zajmował się ośmioosobowy zespół organizacyjny, w skład którego wchodził przedstawiciele szkoły w Targowej Górcie, WTG „Gniazdo”, ks. proboszcz parafii św. Michała w Targowej Górcie, burmistrz Miasta i Gminy Nekla oraz dyrektor Nekielskiego Ośrodka Kultury. Opiekę medialną zgodziły się przyjąć Telewizja Poznań, Radio Merkury i tygodnik „Przemiany na Szlaku Piastowskim”.

Po zakończeniu uroczystości w szkole potomkowie Karłowskich, Madalińskich i Braunków wyruszyli na wycieczkę szlakiem gniazd rodzinnych swoich przodków. Najpierw odwiedzili dwór Karłowskich w Mystkach, zabezpieczony przed dewastacją i oczekujący na nowego gospodarza. Kolejnym etapem był kościół w Mącznikach, obok którego w rodzinnym grobowcu spoczywają

Nagrodzone prace konkursowe, fot. J. Osypiuk

Madalińscy. W tym czasie był remontowany. Dzisiaj, po remoncie wygląda bardzo przyzwoicie. Podczas wizyty w dworze Madalińskich w Dębiczu goście zostali poczęstowani przez gospodarzy: Joannę i Pawła Kozłowskich oraz Dariusza Mykę, kawą i herbatą. Rozmowom i wspomnieniom nie było końca. Wszyscy z uwagą wsłuchiwali się w opowieści urodzonego w tym dworze pana Adama Karwowskiego, który spędził tutaj swoje dzieciństwo do wybuchu II wojny światowej. Opowiadał również o tragicznych losach rodziny, która po wojnie nie mogła wrócić do swojego dworu i w bardzo trudnych warunkach wegetowała na małej powierzchni w jednym pokoju, przygarnięta przez życzliwych ludzi ze Środy Wlkp. Z Dębicza goście przenieśli się do dworu w Podstolicach, w którym mieszkał i w majątku gospodarował Franciszek Karłowski. Dzisiaj dwór należy do państwa Kareńskich i pełni funkcje kulturalno-hotelowe. Tutaj odbyła się dalsza część rodzinnego spotkania.

Bardzo ważnym wymiarem projektu była obecność na uroczystości ponad trzydziestoosobowej grupy potomków rodzin Karłowskich, Braunków, Madalińskich i Karwowskich, wśród których był obecny pan Adam Stanisław Karwowski – polski encyklopedysta, prawnuk po mieczu prof. Stanisława Karwowskiego, autora trzutomowej „Historii Wielkiego Księstwa Poznańskiego” oraz prawnuk po kądzieli Stefanii z Braunków i Stanisława Karłowskich, spoczywających w rodzinnym grobowcu w Targowej Górcie <http://www.zstargowagorka.nekla.pl/imag...s00000.htm>. Przyjazd licznej grupy potomków mieszkających niegdyś w tym rejonie rodów był możliwy dzięki zabiegom i staraniom naszego kolegi z WTG „Gniazdo” – Leszka Umińskiego.

Dodatkowym osiągnięciem projektu, w wymiarze społecznym, było pokazanie, a właściwie odczarowanie pokutującego w świadomości społecznej mitu ziemianina – „wroga ludu”, skazanego na zapomnienie przez ostatnie 65 lat. Dla nas te sprawy wydają się oczywiste ale dla ludzi w środowisku popeegetowskim niekoniecznie.

To, że projekt przyjął tak duże rozmiary jest zasługą wspaniałego zespołu osób, który dał się przekonać, że warto zaangażować się na rzecz lokalnego środowiska, poświęcić swój wolny czas i środki finansowe.

Dzięki wspólnym działaniom udało się zrobić wiele pożytecznego dla popularyzacji genealogii wśród młodego pokolenia (warsztaty genealogiczne i konkurs na najlepsze drzewko), popularyzacji historii lokalnej (publikacja historyczna). Wspólne działania przyniosły podniesienie atrakcyj-

Potomkowie Karłowskich, Braunków i Madalińskich przed dworem w Dębiczu, fot. J. Osypiuk

ności turystycznej Targowej Górki, miejscowości z 750-letnią metryką, w postaci odnowionych grobowców Karśnickich i Karłowskich oraz tablic upamiętniających te rody, a także pokazanie postaci historycznych, związanych z miejscowością i okolicą oraz utrwalenie pamięci o nich na kartach publikacji historycznej.

Ważną rolę wśród parafian i młodzieży szkolnej odegrały również doznania duchowe i religijne (sprowadzenie relikwii bł. Marii Karłowskiej do świątyni), doznania artystyczne (spektakl „Wędrówką życie jest człowieka”) i historyczno-edukacyjne (bardzo interesująca wystawa historyczna „Mała Izba Pamięci”).